

Chintesența teologiei lui Pavel

LECTȚIA
TREI

PAVEL ȘI TESALONICENII

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

Pentru materiale video, suporturi de curs și alte resurse, vizitați Third Millennium Ministries la adresa thirdmill.org.

© 2012 Third Millennium Ministries

Toate drepturile rezervate. Fără permisiunea scrisă a editurii Third Millennium Ministries, Inc., P.O. Box 300769, Fern Park, Florida 32730-0769, nicio porțiune din această publicație nu poate fi reprodusă în scopuri comerciale, în nicio formă și prin niciun mijloc, cu excepția unor citate scurte în vederea recenziei, comentariului sau studiului.

Dacă nu există alte precizări, toate citatele biblice sunt din Sfânta Scriptură - Biblia versiunea Dumitru Cornilescu revizuită.

Copyrightul Bibliei Cornilescu © 1924 aparține British and Foreign Bible Society (Societatea Biblică pentru răspândirea Bibliei în Anglia și străinătate).

Copyrightul © 2010 ediției revizuite în limba română aparține Societății Biblice Interconfesionale din România, cu aprobarea British and Foreign Bible Society.

DESPRE THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Înființată în 1997, Third Millennium Ministries este o organizație creștină nonprofit care furnizează **educație biblică gratuită în întreaga lume**. Ca răspuns la nevoia tot mai mare de formare biblică judicioasă a liderilor creștini de pe mapamond, noi creăm o programă de seminar multimedia ușor de folosit, finanțată prin donații, în cinci limbi de mare circulație (engleză, spaniolă, rusă, chineză mandarină și arabă) și o distribuim gratuit celor care au cea mai mare nevoie de ea, mai cu seamă liderilor creștini care nu au acces la educația tradițională sau nu și-o pot permite. Toate lecțiile sunt scrise, concepute și produse intern și sunt similare ca stil și calitate celor de pe History Channel[®]. Această metodă originală și eficientă pentru formarea liderilor creștini s-a dovedit foarte efecace în întreaga lume. Am câștigat Premiul Telly pentru o producție video remarcabilă în domeniul educației și utilizării animației, iar programa noastră este folosită în prezent în peste 150 de țări. Materialele Third Millennium apar sub formă de DVD-uri, materiale tipărite, *streaming* pe internet, transmisie televizată prin satelit și emisiuni de radio și televiziune.

Pentru informații suplimentare despre lucrarea noastră de slujire și pentru a afla cum vă puteți implica, vă rugăm să vizitați <http://thirdmill.org>.

Cuprins

I. Introducere.....	1
II. Context.....	1
A. A doua călătorie misionară	1
B. Problemele din Tesalonic	3
1. Persecuția	3
2. Profetii falși	4
3. Viața creștină	5
III. Structură și conținut.....	7
A. 1 Tesaloniceni	7
1. Salutări/încheiere	7
2. Mulțumiri	7
3. Absența lui Pavel	8
4. Instrucțiuni	9
B. 2 Tesaloniceni	10
1. Salutări/încheiere	11
2. Mulțumiri și încurajare	11
3. Rugăciune	11
4. Instrucțiuni	12
IV. Concepții teologice.....	12
A. Doctrina mântuirii	13
1. Mântuirea trecută	14
2. Mântuirea viitoare	15
3. Mântuirea prezentă	15
B. Moralitatea	16
1. Procesul mântuirii	16
2. Implicații etice	17
C. Poziția istorică	18
1. Taina fărădelegii împiedicată	18
2. Lepădarea de credință sau apostazia	19
3. Cel care împiedică e dat la o parte	19
4. Omul fărădelegii descoperit	20
V. Concluzie	20

Chintesența teologiei lui Pavel

Lecția trei

Pavel și tesalonicenii

INTRODUCERE

Nu de mult am auzit despre un tată care a mers la ceremonia de absolvire a fiului său, la universitate. După ceremonie, s-a apropiat cu mândrie de fiul lui și l-a întrebat: „Deci, ce vei face de acum înainte cu viața ta, fiule?” Absolventul a zâmbit și a răspuns: „Tată, m-am gândit mult la viitor și cred că mă voi îndrepta direct spre pensionare.” Mulți simpatizează cu opinia tânărului absolvent. Dar aproape oricine își dă seama că, pentru a fi responsabili, trebuie să muncim din greu mulți ani înainte de a putea ieși la pensie.

Oricât de ciudat ar suna, atitudinea aceluși tânăr a fost foarte aproape de atitudinea unor creștini din primul secol. Au ajuns să fie așa de zeloși pentru a doua venire slăvită a lui Hristos, încât și-au abandonat responsabilitatea de a trăi pentru El în viața aceasta.

Acest al treilea studiu din ciclul *Chintesența teologiei lui Pavel* este intitulat „Pavel și tesalonicenii.” În această lecție, vom vedea cum unii creștini din biserica din Tesalonic au provocat probleme serioase datorită convingerii lor că întoarcerea lui Hristos este extrem de aproape. Și vom vedea cum a răspuns Pavel acestei convingeri nechibzuite.

Studiul despre Pavel și tesaloniceni se va împărți în trei părți. Mai întâi vom cerceta contextul epistolelor lui adresate tesalonicenilor. Apoi vom examina structura și conținutul epistolelor 1 și 2 Tesaloniceni. Și, în al treilea rând, vom vedea cum scrisorile lui Pavel dezvăluie una din concepțiile sale teologice fundamentale: doctrina sa despre zilele din urmă, sau escatologia sa. Haideți să analizăm mai întâi contextul epistolelor lui Pavel către tesaloniceni.

CONTEXT

Așa cum am evidențiat în ciclul de față, apostolul Pavel și-a scris epistolele pentru a răspunde la problemele specifice care s-au ivit în diverse biserici. Prin urmare, când citim 1 și 2 Tesaloniceni, trebuie să ne punem câteva întrebări de bază: Ce se petrecea în biserica tesalonicenilor? De ce le-a scris Pavel?

Vom răspunde la aceste întrebări examinând mai întâi a doua călătorie misionară a lui Pavel și apoi vom studia anumite probleme specifice care au evoluat în biserica din Tesalonic. Să analizăm mai întâi a doua călătorie misionară a lui Pavel.

A DOUA CĂLĂTORIE MISIONARĂ

A doua călătorie misionară a lui Pavel este consemnată în Fapte 15:36 până la 18:22. Acolo, Luca spune că Pavel a străbătut mai ales regiunile din Asia Mică înainte de a-și continua drumul spre câteva regiuni din Grecia zilelor noastre. La fel ca prima sa

călătorie misionară, și aceasta a început în Antiohia Siriană, probabil cam prin anul 48 sau 49 d.Hr. Pavel și Barnaba avuseseră de gând să slujească împreună, dar nu s-au înțeles, fiindcă Barnaba dorea ca Ioan Marcu să îi însoțească. Pavel s-a opus, având în vedere că acesta îi abandonase în prima călătorie misionară. Așadar, Pavel l-a ales ca însoțitor pe Sila, iar Barnaba și Marcu și-au croit drum spre Cipru.

Pavel și Sila au mers mai întâi prin Siria și apoi s-au dus în Cilicia. Deși nu știm în ce orașe au fost, în Fapte ni se spune că au întărit un număr de biserici din aceste regiuni. Din Cilicia s-au dus în Galatia, unde au vizitat bisericile pe care le plantase Pavel în prima călătorie misionară. S-au oprit prima dată în Derbe, apoi în Listra, unde li s-a alăturat Timotei. Din Listra, grupul și-a continuat drumul prin Galatia, mergând apoi în Frigia.

În acest punct, Pavel voia să propovăduiască în provincia Asia, latura cea mai vestică a Asiei Mici, și în Bitinia, spre nord. Însă Duhul Sfânt nu i-a îngăduit. De aceea, grupul s-a dus din Frigia în portul de coastă Troa, cam la 500 de kilometri distanță, unde motivul deplasării lor grăbite spre vest a devenit clar. Pavel a văzut în vis un om care îl implora să vină în Macedonia, în principal în zonele care se află acum în partea de nord a Greciei.

Ca răspuns la acest vis, Pavel și însoțitorii săi au pornit imediat pe mare spre Macedonia. Au trecut prin Neapolis înainte să ajungă în Filipi, unde au rămas o vreme și au văzut mulți oameni venind la Hristos. Totuși, în cele din urmă, cei din Filipi l-au întemnițat pe Pavel pentru că a scos un demon dintr-o sclavă. Dar Evanghelia s-a răspândit chiar și în temniță. În toiul nopții, un cutremur a desfăcut lanțurile prizonierilor și a deschis ușile temniței. Cu toate că prizonierii ar fi putut evada, ei au rămas în celulele lor pentru ca temnicerul să nu fie pedepsit. Acesta a fost așa de impresionat de acest act de bunăvoință, încât el și toată casa lui au venit la credință.

Din Filipi, misionarii au trecut prin Amfipoli și Apolonia înainte să sosească în Tesalonic, unde Pavel a predicat Evanghelia în sinagogă timp de trei săptămâni. Prin această evanghelizare, un număr de evrei și mulți dintre Neamuri au primit Evanghelia. În acest timp, Pavel a lucrat pentru a se întreține și a primit, de asemenea, daruri de la creștinii filipeni, care au contribuit la împlinirea necesităților lui. Aceste lucruri sugerează că este posibil să fi rămas în Tesalonic câteva luni. Însă, până la urmă, niște evrei necredincioși au devenit geloși pe succesul Evangheliei și au ridicat o gloată împotriva lui Pavel și a lui Sila, silindu-i să fugă la Bereea.

La început, cei din Bereea au primit cu sete mesajul Evangheliei lui Pavel. Dar nu a trecut mult până să afle evreii necredincioși din Tesalonic, care au ridicat și această cetate împotriva lui. Pavel a fugit din nou, de această dată croindu-și drum spre Atena, unde nu a predicat doar evreilor la sinagogă, cum îi era obiceiul, ci și filozofilor epicurieni și stoici pe Colina lui Marte.

Din Atena, Pavel s-a îndreptat spre Corint, unde a stat cel puțin un an și jumătate, poate mai mult, plantând și crescând o Biserică. După aceea, s-a îndreptat spre răsărit, făcând un popas scurt în Chencrea, apoi mergând cu corabia la Efes, în Asia Mică. De acolo a mers pe mare la Cezareea și apoi s-a întors acasă, în Antiohia Siriei, posibil cu o scurtă escală în Ierusalim. Călătoria a luat sfârșit cam prin 51 sau 52 d.Hr.

În această a doua călătorie misionară, Pavel și-a scris cele două epistole către tesaloniceni. După cum reiese din 1 Tesaloniceni 3:1-2, când era în Atena, Pavel l-a trimis pe Timotei înapoi în Tesalonic pentru a-i încuraja pe credincioșii de acolo. Asta

poate să fi fost cam prin 49 sau 50 d.Hr., la scurt timp după ce Pavel și grupul lui plecaseră din Tesalonic. La întoarcerea lui Timotei, cam prin 50 sau 51 d.Hr., Pavel era cel mai probabil în Corint. Se pare că Timotei l-a informat despre o serie de neînțelegeri și probleme practice grave care se iviseră în biserica tesaloniciană. Pavel a scris 1 Tesaloniceni cel mai probabil din Corint, la scurt timp după sosirea lui Timotei, pentru a rezolva aceste probleme. 2 Tesaloniceni a fost scrisă probabil câteva luni mai târziu, tot din Corint.

După ce am văzut încadrarea epistolelor lui Pavel către tesaloniceni în contextul mai larg al celei de-a doua călătorii misionare, ar trebui să analizăm mai specific problemele care au apărut în biserica din Tesalonic.

PROBLEMELE DIN TESALONIC

Ce probleme îl nelinișteau pe Pavel? Ce era așa de grav încât le-a scris tesalonicenilor nu o dată, ci de două ori? La fel ca în orice situație, în Tesalonic existau multe dificultăți interconectate. Dar, când citim scrisorile lui Pavel către această biserică, trei probleme principale ies în evidență: prima, necazurile persecuției; apoi, apariția profeților falși în cadrul Bisericii; și a treia, unele probleme de viață creștină practică pe care le-au pricinuit profeții falși Bisericii. Pentru început, haideți să ne îndreptăm atenția către problema persecuției.

Persecuția

Când Pavel a adus Evanghelia în Tesalonic, credincioșii de acolo au devenit obiectul violențelor, îndurând persecuții serioase ce le puneau viața în primejdie. Ascultați cum descrie Luca evenimentele din Tesalonic, în Fapte 17:5:

Dar iudeii care nu crezuseră, de pizmă, au luat cu ei niște oameni fără căpătâi din mulțime, au făcut gloată și au întărâtat cetatea. S-au năpustit asupra casei lui Iason și căutau pe Pavel și pe Sila, ca să-i aducă afară la norod. (Fapte 17:5)

De fapt, evreii necredincioși din Tesalonic au fost așa de agresivi, încât nu s-au mulțumit doar să-i alunge pe Pavel și pe Sila din cetatea lor, ci i-au urmărit și la Bereea pentru a-i necăji mai departe. Luca a consemnat această întâmplare, în Fapte 17:13:

Dar iudeii din Tesalonic, când au aflat că Pavel vestea Cuvântul lui Dumnezeu și în Bereea, au venit acolo, ca să tulbure și să ațâțe noroadele. (Fapte 17:13)

Potrivnicii evrei ai Evangheliei erau tenace și au insuflat chiar și Neamurilor să se împotrivescă credinței creștine, urmărindu-i pe creștini dintr-un oraș în altul.

Epistolele lui Pavel către tesaloniceni arată că această suferință a continuat și după plecarea lui din Tesalonic. În 1 Tesaloniceni 2:14-16, le descrie încercările astfel:

[...] voi ați suferit din partea celor de un neam cu voi aceleași rele pe care le-au suferit ele din partea iudeilor. Iudeii aceștia au omorât pe Domnul Isus și pe proroci, pe noi ne-au prigonit, nu plac lui Dumnezeu și sunt vrăjmași tuturor oamenilor, căci ne opresc să vorbim Neamurilor, ca să fie mântuite. (1 Tesaloniceni 2:14-16)

De când a predicat prima dată în Tesalonic și până la scrierea epistolelor, persecuția fusese o trăsătură proeminentă a vieții pentru Hristos în Tesalonic. Și, când le-a scris credincioșilor din acea cetate, Pavel era foarte neliniștit de această persecuție și de efectele ei asupra lor.

Profeții falși

Pe lângă persecuție, biserica tesaloniciană intrase și sub influența profetilor falși. Într-un fel, lucrul acesta nu e de mirare. În primul rând, în decursul istoriei, când creștinii au fost persecutați lungi perioade de timp, au tânjit adesea pentru revenirea lui Isus care să-i scape de necazurile lor. În termeni mai simpli, creștinii care suferă tind să-și orienteze întreaga viață spre a doua venire a lui Hristos. Când viața aceasta oferă puțin mai mult decât dezamăgire și suferință, ne întoarcem privirea spre ziua în care Isus ne va salva.

În al doilea rând, când creștinii sunt foarte preocupați de întoarcerea lui Hristos, devin adeseori predispuși să creadă falși învățători sau profeti care au păreri extreme privitoare la a doua venire. Și exact așa s-a întâmplat cu tesalonicenii. În Biserică au intrat învățători falși cu puncte de vedere greșite despre apropierea întoarcerii lui Hristos.

Pentru a înțelege câte probleme au provocat aceștia, vom atinge două aspecte: conflictul apărut între profetii falși și Pavel și conținutul învățaturii profetilor falși. Haideti să vedem mai întâi problema falsei profetii.

Din multe porțiuni ale epistolelor 1 și 2 Tesaloniceni, reiese clar că învățătorii falși se opuneau foarte mult învățaturii lui Pavel. De exemplu, când a primit informații de la Timotei cu privire la starea bisericii tesalonicene, Pavel a aflat că falșii profeti intraseră în comunitatea credincioșilor și vorbiseră împotriva unor învățături date de el. Unul dintre răspunsurile lui Pavel la această problemă a fost să le reamintească tesalonicenilor să examineze fiecare profetie auzită. Ascultați-i cuvintele din 1 Tesaloniceni 5:20-21:

Nu disprețuiți prorociile. Ci cercetați toate lucrurile și păstrați ce este bun. (1 Tesaloniceni 5:20-21)

Pavel i-a instruit să „cerceteze toate lucrurile” și să „păstreze ce este bun”, deoarece voia ca ei să evalueze conținutul fiecărei învățături pe care o primeau. Trebuiau să păstreze doar ce e bun și să nu țină seama de nimic ce nu se potrivea cu ceea ce știau că e adevărat din Scripturi și din învățătura lui.

Profeții falși nu au renunțat cu ușurință, ci au continuat să-și predea și să-și predice doctrinele false. De fapt, este posibil să fi mers până acolo, încât să falsifice scrisori sub numele lui Pavel în încercarea de a-i convinge pe tesaloniceni de

convingerile lor. Pavel a fost în mod evident îngrijorat de acest soi de activitate când a scris în 2 Tesaloniceni 2:1-2:

[...] vă rugăm, fraților, să nu vă lăsați clătinați așa de repede în mintea voastră și să nu vă tulburați de vreun duh, nici de vreo vorbă, nici de vreo epistolă, ca venind de la noi. (2 Tesaloniceni 2:1-2)

Grija lui Pavel față de problema falsurilor apare și în 2 Tesaloniceni 3:17, unde a scris:

Urarea de sănătate este scrisă cu mâna mea: Pavel. Acesta este semnul în fiecare epistolă; așa scriu eu. (2 Tesaloniceni 3:17)

Pavel a adăugat cuvinte scrise de mâna lui ca semnătură care să deosebească scrisorile lui de falsuri, ajutându-i pe tesaloniceni să identifice scrisorile care erau cu adevărat ale lui și să respingă profețiile false.

Acest conflict cu profeții falși ridică o altă problemă pentru noi când citim epistolele lui Pavel către tesaloniceni. Care era învățătura acestor falși profeți? Nu putem fi siguri de toată învățătura dată de ei, dar când ne amintim de persecuția neîntreruptă din Tesalonic și examinăm conținutul epistolelor tesalonicene ale lui Pavel, putem bănui că profeții falși aveau o mulțime de concepții greșite despre a doua venire a lui Hristos. Însă problema lor centrală a constat în faptul că credeau că Isus Se va întoarce aproape imediat. De fapt, oricât ni s-ar putea părea de incredibil, unii profeți falși proclamaseră chiar că Hristos Se întorsese deja. Ascultați 2 Tesaloniceni 2:1-3:

Cât privește venirea Domnului nostru Isus Hristos și strângerea noastră laolaltă cu El, vă rugăm, fraților, să nu vă lăsați clătinați așa de repede în mintea voastră și să nu vă tulburați de vreun duh, nici de vreo vorbă, nici de vreo epistolă [...] ca și cum ziua Domnului ar fi și venit chiar. Nimeni să nu vă amăgească [...] (2 Tesaloniceni 2:1-3)

Evident, cel puțin unii dintre falșii profeți îi învățaseră că biserica din Tesalonic ratase întoarcerea lui Hristos. Se poate să-și fi preluat ideile de la acea sectă civică din Tesalonic care i se închina lui Cabirus, un erou local ucis despre care se spunea că se întoarce periodic în lume. Este posibil ca învățătorii falși să fi aplicat această concepție credinței creștine, spunându-le tesalonicenilor că Hristos Se întorsese deja.

Indiferent de sursa acestor erori, Pavel i-a condamnat vehement pe profeții falși, învățându-i pe tesaloniceni să se țină bine de ce le spusese el despre întoarcerea lui Hristos.

Viața creștină

După ce am văzut cum au venit persecuția și profeția falsă la tesaloniceni, ar trebui să analizăm căile practice în care au afectat aceste probleme Biserica. În epistolele lui Pavel către tesaloniceni, apare un număr de probleme semnificative, dar noi ne vom axa pe două dintre ele: descurajarea și iresponsabilitatea. Să ne uităm mai întâi la descurajarea tesalonicenilor.

De obicei, când creștinii au crezut că întoarcerea lui Isus este iminentă, au fost inevitabil descurajați pentru că El nu a apărut. În Tesalonic, mulți credincioși își orientaseră întreaga viață în jurul întoarcerii imediate a lui Hristos. Suferiseră și renunțaseră la multe de dragul Lui, dar lunile treceau și nu erau doar dezamăgiți, ci, ca să înrăutățească lucrurile, o parte dintre credincioși muriseră. Cei rămași în viață își făceau griji pentru soarta veșnică a credincioșilor răposați. Această confuzie a dus la îndoieli, iar îndoielile la descurajare. Ascultați cum i-a corectat Pavel cu blândețe, în 1 Tesaloniceni 4:13-14:

Nu voim, fraților, să fiți în necunoștință despre cei ce au adormit, ca să nu vă întristați ca ceilalți, care n-au nădejde. Căci, dacă credem că Isus a murit și a înviat, credem și că Dumnezeu va aduce înapoi, împreună cu Isus, pe cei ce au adormit în El. (1 Tesaloniceni 4:13-14)

Pavel i-a asigurat pe tesaloniceni că, deși sfinții răposați muriseră fizic, ei erau încă vii cu Hristos și Îl vor însoți când Se va întoarce.

Pe lângă descurajare și confuzie, mesajul profeților falși dusese la o viață iresponsabilă. Nu este greu de înțeles ce s-a întâmplat la Tesalonic. Puneți-vă în locul lor. Dacă ați crede că luna viitoare va veni sfârșitul lumii, v-ați mai duce la serviciu, v-ați mai repara casa sau ați mai construi școli? Dacă ați fi extrem de siguri că Isus Se va întoarce în câteva zile, activitățile normale nu ar mai părea foarte importante.

Exact asta s-a întâmplat în Tesalonic. Profeții falși i-au convins pe unii creștini că nu mai trebuie să-și câștige pâinea. Atitudinea lor era: „De ce să ne mai deranjăm să lucrăm când Isus Se întoarce așa curând?” De aceea, în 1 Tesaloniceni 4:11-12, Pavel a scris că trebuie să se întoarcă la treabă:

Să căutați să trăiți liniștiți, să vă vedeți de treburi și să lucrați cu mâinile voastre, cum v-am sfătuit. Și astfel să vă purtați cuviincios cu cei de afară și să n-aveți trebuință de nimeni. (1 Tesaloniceni 4:11-12)

Din păcate, nici măcar după ce Pavel încurajase atenția față de treburile zilnice, unii credincioși din Tesalonic nu s-au întors la responsabilitățile lor. Așa că el a reluat subiectul în 2 Tesaloniceni, dar de această dată cu mai multă vehemență. În 2 Tesaloniceni 3:6-12, a scris:

În Numele Domnului nostru Isus Hristos, vă poruncim, fraților, să vă depărtați de orice frate care trăiește în neorânduială, și nu după învățăturile pe care le-ați primit de la noi [...] Căci, când eram la voi, vă spuneam lămurit: „Cine nu vrea să lucreze nici să nu mănânce.” Auzim însă că unii dintre voi trăiesc în neorânduială, nu lucrează nimic, ci se țin de nimicuri. Îndemnăm pe oamenii aceștia și-i sfătuim, în Domnul nostru Isus Hristos, să-și mănânce pâinea lucrând în liniște. (2 Tesaloniceni 3:6-12)

Falsele profeții despre întoarcerea iminentă a lui Hristos îi încurajaseră pe tesaloniceni să devină leneși și indolenți. Și indolența dusese la alte probleme.

Așadar, vedem că în Tesalonic problemele erau multiple și variate, dar legate între ele. Persecuția deschisese ușa pentru concepții greșite despre întoarcerea imediată a lui Hristos. Și acele convingeri false au dus la probleme practice precum descurajarea și iredesponsabilitatea. Pavel nădăjduia că scrisorile sale către biserica tesalonicenilor îi vor ajuta să se ocupe de aceste probleme dificile.

Acum, că am văzut o parte din problemele importante care formează contextul epistolelor lui Pavel către tesaloniceni, suntem gata să le analizăm conținutul.

STRUCTURĂ ȘI CONȚINUT

Ce le-a scris Pavel tesalonicenilor? Cum a răspuns la problemele lor complexe? Vom explora pe scurt fiecare epistolă către tesaloniceni făcând un rezumat al conținutului secțiunilor lor principale. Să începem cu 1 Tesaloniceni.

1 TESALONICENI

1 Tesaloniceni se împarte în cinci secțiuni majore: prima, un salut, în 1:1; a doua, comunicarea unor mulțumiri, în 1:2-2:16; a treia, o discuție despre absența lui Pavel, în 2:17-3:13; a patra, instrucțiunile lui Pavel pentru Biserică, în 4:1-5:22; și a cincea, câteva observații de încheiere, în 5:23-28.

Salutări/încheiere

La fel ca în multe din scrisorile lui Pavel, prima și ultima parte din 1 Tesaloniceni sunt destul de scurte și la obiect. Salutul spune doar că scrisoarea este adresată tesalonicenilor și că vine de la Pavel. În mod interesant, îi menționează pe Sila și Timotei drept coautori. Bineînțeles că Sila și Timotei nu aveau autoritatea apostolică a lui Pavel, așa că numai pe baza autorității lui este această epistolă inclusă în Biblie. Cu toate acestea, menționarea lor arată că Pavel a scris această epistolă infailibilă dintr-o perspectivă cu adevărat omenească. Secțiunea de încheiere este și ea destul de simplă, cuprinzând o binecuvântare, o cerere de rugăciune și un ultim salut. Dar când trecem la secțiunea a doua din 1 Tesaloniceni, ajungem la o parte mai complexă a cărții. Toată această secțiune arată recunoștința lui Pavel față de Dumnezeu și se împarte în trei părți principale.

Mulțumiri

Mai întâi, în 1:2-10, Pavel a explicat că Îi mulțumește lui Dumnezeu pentru răbdarea tesalonicenilor în suferință. Așa cum am văzut, evreii și cei dintre Neamuri necredincioși i-au prigonit pe credincioșii din Tesalonic. Dar aceștia nu au șovăit în dedicarea lor față de Hristos, ci nădejdea lor în El s-a întărit. Ascultați cum îi laudă Pavel, în 1 Tesaloniceni 1:6-7:

Și voi înșivă ați călcat pe urmele mele și pe urmele Domnului, întrucât ați primit Cuvântul, în multe necazuri, cu bucuria care vine de la Duhul Sfânt; așa că ați ajuns o pildă pentru toți credincioșii din Macedonia și din Ahaia. (1 Tesaloniceni 1:6-7)

Tesalonicenii au răspuns prigoanei cu bucurie și credincioșia lor era exemplară.

În 2:1-12, Pavel a continuat exprimându-și recunoștința, pentru că tesalonicenii îl cunoscuseră personal. Acesta era un lucru important, întrucât profeții falși contestaseră motivele lui Pavel. În 1 Tesaloniceni 2:9-10, a scris aceste cuvinte:

Vă aduceți aminte, fraților, de osteneala și munca noastră. Cum lucram zi și noapte, ca să nu fim sarcină niciunuia din voi, și vă propovăduiam Evanghelia lui Dumnezeu. Voi sunteți martori, și Dumnezeu de asemenea, că am avut o purtare sfântă, dreaptă și fără prihană față de voi care credeți. (1 Tesaloniceni 2:9-10)

Profeții falși încercaseră să-l discrediteze pe Pavel, pretinzând că profitase de tesaloniceni, că îi indusese în eroare și abuzase de autoritatea lui asupra lor. Se pare că cel puțin o parte dintre credincioși începuseră să creadă aceste zvonuri false. Din acest motiv, Pavel le-a spus cât e de fericit că ei îl văzuseră cu ochii lor. Și, desigur, a făcut astfel pentru a le reaminti că îl cunosc destul de bine pentru a respinge acuzațiile false.

Cam în același fel, în secțiunea a treia a mulțumirilor găsită în 2:13-16, Pavel a dat mulțumiri că tesalonicenii îi recunoscuseră autoritatea. Ascultați cum a exprimat lucrul acesta, în 1 Tesaloniceni 2:13:

De aceea mulțumim fără încetare lui Dumnezeu că, atunci când ați primit Cuvântul lui Dumnezeu, auzit de la noi, l-ați primit nu ca pe cuvântul oamenilor, ci, așa cum și este în adevăr, ca pe Cuvântul lui Dumnezeu, care lucrează și în voi care credeți. (1 Tesaloniceni 2:13)

Tesalonicenii primiseră învățătura lui Pavel ca pe Cuvântul lui Dumnezeu, încredințându-l că vor rămâne credincioși învățăturii sale și vor respinge profeții falși.

După ce i-a motivat să fie credincioși în continuare, spunându-le cât e de recunoscător pentru ei, Pavel a trecut la a treia secțiune majoră a epistolei, 2:17-3:13. În acest material, a vorbit despre despărțirea creată de călătoriile sale. Și această secțiune se împarte, la rândul ei, în trei părți principale.

Absența lui Pavel

În 2:17-3:5, Pavel i-a asigurat pe tesaloniceni de grija sa continuă și sinceră pentru ei. Și a demonstrat-o trimitându-l pe Timotei să-i viziteze. Ascultați ce spune, în 1 Tesaloniceni 3:1-2:

De aceea, fiindcă nu mai puteam răbda, am socotit mai bine să fim lăsați singuri în Atena și v-am trimis pe Timotei, fratele nostru și

slujitorul lui Dumnezeu în Evanghelia lui Hristos, ca să vă întărească și să vă îmbărbăteze în credința voastră. (1 Tesaloniceni 3:1-2)

Pe lângă grija pastorală sinceră, în 3:6-10, și-a exprimat bucuria plină de recunoștință la veștile aduse de Timotei din Tesalonic. Credincioșii stăteau fermi în credință și le era la fel de dor de apostol ca și lui de ei. Această veste l-a încântat așa de mult pe Pavel, încât, în 1 Tesaloniceni 3:8-9, a scris:

Acum, da, trăim, fiindcă voi stați tari în Domnul. Cum putem noi oare să mulțumim îndeajuns lui Dumnezeu cu privire la voi, pentru toată bucuria pe care o avem din pricina voastră [...] ? (1 Tesaloniceni 3:8-9)

Auzirea lucrurilor bune comunicate de Timotei a transformat îngrijorarea lui Pavel în bucurie și încredere.

În al treilea rând, în 3:11-13, Pavel s-a rugat pentru tesaloniceni rugându-L pe Tatăl să îi „netezească drumul” să-i viziteze din nou.

Instrucțiuni

A patra secțiune majoră a acestei scrisori ține de la 4:1 la 5:22. După cum am văzut deja, mulți credincioși tesaloniceni erau așa de abătuți de ideea întoarcerii imediate a lui Hristos, încât își pierduseră interesul față de viața în lumea actuală. De aceea, Pavel le-a dat câteva instrucțiuni menite să corecteze problemele existente și să prevină unele viitoare. El nu voia ca tesalonicenii să renunțe la speranța în întoarcerea lui Isus, dar voia ca ei să recunoască că e posibil ca El să nu Se întoarcă imediat. Între timp, voia ca ei să trăiască așa cum poruncește Domnul. Această secțiune este relativ lungă și este alcătuită dintr-o scurtă introducere urmată de partea principală a instrucțiunilor lui Pavel.

În primul rând, versetele 4:1-2 introduc această secțiune. Aici, Pavel i-a laudat pe tesaloniceni în ansamblu, pentru că au ascultat poruncile pe care li le dăduse înainte. Sigur știa că ispita de a nu-i asculta instrucțiunile era mare, întrucât oponenții lui făgăduiseră implicit — și poate chiar explicit — eliberarea de responsabilitățile și îngrădirile pământești. Așa că Pavel le-a reamintit tesalonicenilor că învățătura sa are autoritatea Domnului Isus Hristos; Dumnezeu Însuși avea să le ceară socoteală dacă îi neglijau cuvintele.

Apoi, în 4:3-5:22, Pavel a menționat un număr de domenii specifice în care trăgea nădejde ca creștinii tesaloniceni să se păzească de păcat și să devină mai ascultători de Hristos. După cum am spus, el a acordat o atenție deosebită păcatelor care puteau fi propagate prin învățătura falsă din biserica tesalonică.

A început, în 4:3-8, prin a le porunci să fie curați din punct de vedere sexual. În istorie, imoralitatea sexuală a caracterizat multe grupuri care au crezut că sfârșitul lumii este aproape. Poate că cel mai grăitor exemplu se găsește în secta civică existentă chiar în Tesalonic, care sărbătorea presupusa întoarcere a zeului Cabirus printr-o închinare ce presupunea un comportament sexual imoral. Pavel a încheiat secțiunea aceasta cu mare forță, incluzând o altă declarație a autorității divine din spatele cuvintelor sale.

În 4:9-10, i-a lăudat pe tesaloniceni pentru dragostea lor frățească și i-a încurajat să iubească și mai mult. Contextul acestui capitol implică faptul că o cale concretă de demonstrare a iubirii este să se întrețină singuri ca să nu ajungă o povară pentru alții.

În 4:11-12, le-a poruncit tesalonicenilor să-și câștige pâinea și să muncească în fiecare zi. Unii credincioși deveniseră așa de încântați de ideea că Isus Se va întoarce în viitorul apropiat, încât renunțaseră la slujba lor. Fiindcă nu erau așa de bogați încât să fie independenți, ei au devenit curând o povară financiară pentru caritabila biserică tesaloniciană. În plus, trândăvia lor deteriora credibilitatea Bisericii în ochii necredincioșilor.

În 4:13-18, apostolul i-a îndemnat pe tesaloniceni să se încurajeze unul pe altul în nădejdea viitoare reîntâlniri cu cei dragi care muriseră în Domnul. În mod trist, învățătura falsă din Tesalonic îi făcuse pe unii să se teamă că niciunul dintre cei care muriseră înainte de întoarcerea lui Isus nu va fi mântuit.

În 5:1-11, a reamintit Bisericii că, la întoarcerea Sa, Domnul îi va condamna pe cei neascultători și îi va răsplăti pe cei credincioși. Departe de a fi un motiv pentru lipsa de disciplină și pentru imoralitate, el a vrut să arate limpede că întoarcerea lui Hristos ar trebui să-i motiveze pe toți credincioșii să ducă o viață sfântă.

În 5:12-13, a reafirmat autoritatea liderilor de drept ai bisericii din Tesalonic. El lăsase la cârmă bărbați care se țineau de doctrina sănătoasă, iar aceștia înfruntau pesemne învățătorii falși. Drept urmare, biserica tesaloniciană primea mesaje contradictorii, de la liderii ei reali pe de o parte și de la uzurpatorii lor pe de altă parte. Pavel a arătat clar că trebuie urmată învățătura conducerii stabilite, iar cea a profetilor falși respinsă.

În restul versetelor, Pavel s-a ocupat de diverse subiecte, toate menite să reafirme învățăturile sale anterioare din această secțiune și să îi împiedice pe oameni să reacționeze exagerat la problemele pricinuite de învățătorii falși. În 5:14, el a indicat că Biserica ar trebui să-i atenționeze, nu să îi cocoloșească pe leneși. Dar nu voia ca ei să-i ostracizeze pe toți cei care nu se puteau întreține singuri, așa că, pe de altă parte, le-a reamintit să slujească celor cu adevărat nevoiași.

În 5:15, a preîntâmpinat comportamentul urât față de credincioșii care căzuseră sub influența învățătorilor falși, instruindu-i pe toți să răsplătească răul cu bine.

În 5:16-18, a încurajat bucuria în mijlocul dificultăților cu care se confrunta Biserica și a revendicat încă o dată autoritatea divină din spatele învățaturii sale.

În 5:19-22, a spus clar că opoziția sa față de profeții falși nu este o respingere a tuturor profețiilor și învățăturilor noi, ci că orice astfel de cuvântări trebuie puse la încercare și numai cele false aruncate.

Aceste instrucțiuni vaste au atins multe probleme practice diferite. În fiecare caz, atitudinea lui Pavel era foarte pozitivă. Tesalonicenii se descurcaseră bine și el îi lăuda pentru asta. Dar îi îndemna și să continue să crească în credința și slujirea lui Hristos.

Acum, după ce am trecut în revistă 1 Tesaloniceni, ar trebui să ne îndreptăm spre conținutul și structura epistolei 2 Tesaloniceni.

2 TESALONICENI

2 Tesaloniceni se împarte tot în cinci secțiuni principale: un salut, în 1:1-2; o altă comunicare de mulțumiri și încurajare, în 1:3-10; rugăciunea lui Pavel pentru

tesaloniceni, în 1:11-12; instrucțiunile lui Pavel, în 2:1-3:15; și materialul de încheiere, în 3:16-18.

Salutări/încheiere

A doua epistolă a lui Pavel către tesaloniceni începe foarte asemănător cu prima. Salutul este scurt și direct și arată că scrisoarea a fost adresată bisericii din Tesalonic. Și, la fel ca în 1 Tesaloniceni, salutul arată că scrisoarea nu e doar din partea lui Pavel, ci și a lui Sila și Timotei. Repet, Sila și Timotei nu erau infailibili și nu scriau cu autoritate apostolică. Cu toate acestea, faptul că este scrisă de Pavel asigură că tot ce este în scrisoarea este adevărat, iar autoritatea lui ne cere să ascultăm și să credem tot ce ne învață ea. De fapt, dacă ne uităm la scurta încheiere a scrisorii, este limpede că Pavel este într-adevăr autorul principal. Putem vedea lucrul acesta, deoarece el și numai el a semnat fizic scrisoarea pentru a o autentifica, diferențiind-o de falsuri.

Mulțumiri și încurajare

În secțiunea a doua, găsită în 1:3-10, Pavel comunică încă o dată mulțumirile sale pentru credința și dragostea tesalonicenilor, mai ales în fața persecuției. Deși a trebuit să le scrie pentru a doua oară, pentru a aborda unele din problemele pentru care au fost înfrunțați în prima epistolă, Pavel era încă profund impresionat de tesaloniceni. I-a încurajat, de asemenea, spunându-le din nou cât este de exemplară credința lor și cum se lăudase față de alte Biserici cu privire la statornicia lor. Ascultați-i cuvintele din 2 Tesaloniceni 1:4:

[...] ne lăudăm cu voi în Bisericele lui Dumnezeu, pentru statornicia și credința voastră în toate prigonirile și necazurile pe care le suferiți. (2 Tesaloniceni 1:4)

Rugăciune

În secțiunea a treia, găsită în 1:11-12, a explicat că se roagă constant pentru tesaloniceni și că nu sunt singuri în necazurile lor. El, Timotei și Sila se rugau în fiecare zi ca Dumnezeu să lucreze cu putere în ei pentru a se asigura că sunt credincioși și rodnici în slujirea lor față de Hristos.

Instrucțiuni

Secțiunea a patra constă dintr-o serie de instrucțiuni și ține de la 2:1 la 3:15. Această lungă secțiune alcătuiește majoritatea scrisorii. Instrucțiunile lui Pavel se împart în trei părți. La început, în 2:1-17, Pavel i-a învățat despre întoarcerea lui Hristos. Vom analiza mai atent aceste versete ceva mai încolo, așa că aici vom observa doar că Pavel a negat că Hristos Se întorsese deja. Așa cum a spus, în 2:3:

[Ziua Domnului] nu va veni înainte ca să fi venit lepădarea de credință și de a se descoperi omul fărădelegii, fiul pierzării [...]
(2 Tesaloniceni 2:3)

În continuare, în 3:1-5, le-a cerut tesalonicenilor să se roage pentru siguranță și succes în lucrarea de slujire pentru el și colaboratorii săi. În al treilea rând, în 3:6-15, a avertizat împotriva iresponsabilității, spunându-le să se întoarcă la lucru și să-și câștige pâinea. Așa cum a spus, în 3:10:

Căci, când eram la voi, vă spuneam lămurit: „Cine nu vrea să lucreze nici să nu mănânce.” (2 Tesaloniceni 3:10)

După cum putem vedea, cele două scurte scrisori ale lui Pavel către tesaloniceni sunt similare în multe feluri. Amândouă îi arată încrederea în această Biserică și bucuria pentru ea, precum și recunoștința pentru credincioșia lor în absența lui. Cu toate acestea, el știa și că în absența sa apăruseră probleme grave, așa că i-a instruit pe tesaloniceni nu doar o dată, ci cel puțin de două ori prin scrierea acestor două scrisori. Preocuparea lui principală era ca ei să Îi fie credincioși lui Hristos și învățăturii sale trăind responsabil în viața cotidiană și având o concepție corectă despre întoarcerea Domnului.

Până în acest punct, am explorat contextul epistolelor lui Pavel către biserica din Tesalonic și conținutul lor de bază. Acum suntem în măsură să trecem la al treilea punct. Cum reflectă aceste epistole doctrina teologică fundamentală a lui Pavel privind „zilele din urmă” -- escatologia sa?

CONCEPȚII TEOLOGICE

În epistolele sale către tesaloniceni, Pavel a abordat probleme specifice referitoare la viața lor. A scris despre profeții falși, despre a trăi cu credincioșie și responsabil și le-a corectat, de asemenea, părerile relative la a doua venire a lui Hristos. Așa cum am văzut în primele lecții, este util să facem distincție între învățăturile specifice pe care le-a inclus Pavel în aceste epistole și angajamentele teologice mai elementare care au stat la baza întregii sale învățături. La fel ca și celelalte scrisori ale sale, epistolele către tesaloniceni au izvorât din chintesența teologiei sale pe care am numit-o escatologie.

Vă amintiți că escatologia lui Pavel descinde din concepțiile comune din Vechiul Testament privind planul lui Dumnezeu pentru istorie. Marea majoritate a evreilor din secolul întâi credeau că istoria se împarte în două epoci: „veacul acesta” și „veacul viitor.” „Veacul acesta” era un termen tehnic ce desemna epoca actuală a păcatului, judecății și morții. Însă „veacul viitor” era epoca judecății ultime a dușmanilor lui Dumnezeu și a binecuvântărilor de final pentru poporul Lui. În această perspectivă, venirea lui Mesia sau Hristos era punctul de cotitură dintre aceste două epoci. La venirea Lui, Mesia avea să aducă sfârșitul acestui veac și inaugurarea minunățiilor veacului viitor.

Acum, ca ucenici ai lui Hristos, Pavel și ceilalți apostoli au modificat acest tipar simplu al istoriei format din două veacuri. Ei știau că Isus este Mesia și că El inaugurase veacul viitor. Însă își dădeau seama și că veacul viitor nu sosise în plinătate și că veacul

acesta nu își încetase existența. Prin urmare, au explicat că cei care Îl urmează pe Hristos trăiesc într-o perioadă care poate fi descrisă ca „deja, și nu încă”, o vreme în care veacul viitor al mântuirii veșnice este „deja” aici din unele puncte de vedere, dar „încă nu” aici în plinătatea sa.

Acest tipar al escatologiei punea anumite probleme dificile Bisericii primare, întrucât ridica în mod firesc întrebarea: cât din veacul viitor este deja aici? Căutând să răspundă la această întrebare, unii creștini au adoptat poziții destul de extreme. Așa cum am văzut în lecția „Pavel și galatenii”, unii creștini se purtau de parcă veacul viitor nu sosise în mod semnificativ, subestimând ce mult realizase Hristos la prima Sa venire. Am numit această concepție neechilibrată „escatologie sub-realizată.”

Dar în Tesalonic a predominat o altă extremă. Tesalonicenii elaboraseră ceea ce am putea numi o „escatologie supraîncălzită”. Sub influența falșilor profeți, mulți credeau că desăvârșirea veacului viitor avusese deja loc sau este aproape. Și, din acest motiv, tratau multe lucruri aparținătoare vieții din acest veac ca neimportante. Pavel și-a dat seama că această „escatologie supraîncălzită” le crease probleme grave tesalonicenilor. Prin urmare, le-a scris pentru a le oferi o concepție mai echilibrată privind suprapunerea acestui veac cu cel viitor.

El a răspuns problemei tesalonicenilor, încercând să le echilibreze părerea despre vremurile din urmă. A făcut acest lucru în cel puțin trei moduri semnificative. Mai întâi a explicat doctrina mântuirii într-un mod care echilibra escatologia tesalonicenilor. În al doilea rând, a făcut legătura între felul în care înțelegea vremurile din urmă și moralitatea sau etica creștină. Și, în al treilea rând, a arătat tesalonicenilor poziția lor istorică relativ la evenimentele care preced întoarcerea lui Hristos.

Mai întâi să vedem felul în care doctrina lui Pavel despre mântuire i-a ajutat pe tesaloniceni să găsească echilibru în escatologia lor.

DOCTRINA MÂNTUIRII

Pavel a încercat să răcorească escatologia supraîncălzită a tesalonicenilor, atrăgându-le atenția la dimensiunile mântuirii în Hristos pe care le ignoraseră în mare parte. Sub influența profeților falși, mulți tesaloniceni identificaseră aproape complet mântuirea cu binecuvântările ce vor veni odată cu întoarcerea lui Hristos. Nimic altceva nu conta, cu excepția mântuirii care va veni la întoarcerea lui Hristos. Pentru a contracara acest accent exagerat pe viitor, Pavel a arătat că mântuirea care se va aplica la întoarcerea lui Hristos depinde de mântuirea care a avut deja loc. 2 Tesaloniceni 2:13-14 dă o declarație utilă a concepțiilor pe care Pavel dorea să le aibă tesalonicenii. Ascultați-i cuvintele:

Noi însă, frați preaiubiți de Domnul, trebuie să mulțumim totdeauna lui Dumnezeu pentru voi, căci de la început Dumnezeu v-a ales pentru mântuire, în sfințirea Duhului și credința adevărului. Iată la ce v-a chemat El, prin Evanghelia noastră, ca să căpătați slava Domnului nostru Isus Hristos. (2 Tesaloniceni 2:13-14)

Se pot spune multe despre aceste versete, dar noi vom lua notă de trei dimensiuni ale mântuirii prezentate aici. Vom vedea mai întâi cum a atras Pavel atenția la mântuirea din trecut, apoi ne vom îndrepta atenția la preocuparea sa pentru mântuirea viitoare și, în final, vom explora modul în care acest pasaj atinge dimensiunile prezente sau actuale ale mântuirii. Haideți să vedem mai întâi cum a descris Pavel mântuirea din trecut.

Mântuirea trecută

În ceea ce privește dimensiunile trecute ale mântuirii, Pavel a vorbit despre alegerea tesalonicenilor de către Dumnezeu. El a spus că Dumnezeu i-a „ales” pe tesaloniceni, însemnând că înainte ca ei să vină la credință prin vestirea Evangheliei de către Pavel, Dumnezeu deja decisese că îi iubește și că îi va mântui. Această alegere a fost, de fapt, făcută chiar înainte ca Dumnezeu să creeze lumea. Ascultați cum a vorbit Pavel despre alegerea de către Dumnezeu a oamenilor pentru mântuire, în Efeseni 1:4:

În [Hristos], Dumnezeu ne-a ales înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără prihană înaintea Lui. (Efeseni 1:4)

Această idee pare a fi prezentă și în 2 Tesaloniceni 2:13, unde Pavel a scris:

[...] de la început Dumnezeu v-a ales pentru mântuire, în sfințirea Duhului și credința adevărului. (2 Tesaloniceni 2:13)

Ce vrea el să spună este clar: tesalonicenii au fost mântuiți, pentru că Dumnezeu îi alesese pentru mântuire. Mântuirea nu este întemeiată pe alegerile pe care le fac ființele umane în cadrul istoriei, ci pe voia veșnică a lui Dumnezeu.

Este important să ne dăm seama că, pentru Pavel, alegerea nu era un act dezinteresat, capricios. Așa cum am citit deja în Efeseni 1:4, alegerea lui Dumnezeu a fost făcută „în Hristos.” Și, așa cum am văzut în alte lecții, a fi „în Hristos” înseamnă a fi în unitate cu Isus, astfel încât, așa cum El a trecut din veacul acesta în cel viitor prin moartea și învierea Sa, și noi, pentru că suntem uniți cu El, trecem din veacul acesta în veacul viitor. Deci, când Pavel le-a reamintit tesalonicenilor de alegerea lor, se gândea că Dumnezeu îi alesese să fie uniți cu Isus și să treacă cu El din veacul acesta în veacul viitor.

De aceea, a mai scris și despre o altă dimensiune a mântuirii tesalonicenilor, care avusese loc în trecut: convertirea lor. Remarcați că, în 2 Tesaloniceni 2:14, a scris „la ce v-a chemat El, prin Evanghelia noastră.” Pavel îi „chemase” pe tesaloniceni la mântuire „prin Evanghelia [lui].” Aici s-a referit la momentul în care le vestise tesalonicenilor Evanghelia lui Hristos, în cea de-a doua călătorie misionară. Ei auziseră și crezuseră vestea cea bună al lui Hristos, și această reacție inițială la Evanghelie le adusese mântuirea.

În 1 Tesaloniceni 1:4-5, Pavel a vorbit despre mântuire ca ceva care a avut loc atât în alegerea veșnică a lui Dumnezeu, cât și atunci când tesalonicenii crezuseră pentru întâia oară.

Știm [...] alegerea voastră. În adevăr, Evanghelia noastră v-a fost propovăduită nu numai cu vorbe, ci cu putere, cu Duhul Sfânt și cu o mare îndrăzneală. (1 Tesaloniceni 1:4-5)

Convertirea tesalonicenilor a dovedit că Dumnezeu îi alesese deja pentru mântuire. Menționând aceste dimensiuni trecute ale mântuirii, care deja fuseseră realizate în viața lor, Pavel a reafirmat Evanghelia pe care deja le-o vestise și i-a asigurat că deja trăiseră anumite aspecte ale mântuirii.

Mântuirea viitoare

Un al doilea mod prin care Pavel a atras atenția la mântuire în epistolele sale către tesaloniceni a fost prin axarea pe dimensiunile viitoare ale mântuirii lor. De pildă, în 1 Tesaloniceni 1:10, a scris că credincioșii trebuie să aștepte

[...] să așteptați din ceruri pe Fiul Său, pe care L-a înviat din morți, pe Isus, care ne izbăvește de mânia viitoare. (1 Tesaloniceni 1:10)

Cam tot așa, în 2 Tesaloniceni 2:14, a indicat că scopul final al răscumpărării divine este

[...] să căpătați slava Domnului nostru Isus Hristos. (2 Tesaloniceni 2:14)

În ciuda faptului că tesalonicenii erau exagerat de preocupați de întoarcerea lui Hristos, Pavel a recunoscut că viitoarea întoarcere a lui Hristos va duce mântuirea la desăvârșire. Așa cum tesalonicenii știau prea bine, scopul fundamental al mântuirii este eliberarea finală de mânia divină și slăvirea celor care Îl urmează pe Hristos. Pavel nu s-a temut să admită că, în viitor, vom avea parte de o transformare radicală și completă într-o stare de inimaginabilă cinste și slavă când vom domni cu Hristos în noul cer și noul pământ.

Mântuirea prezentă

În al treilea rând, în plus față de menționarea aspectelor trecute și viitoare ale mântuirii, Pavel a mai vorbit despre mântuire și ca o realitate în curs, prezentă. El a menționat această dimensiune a mântuirii în două feluri, în 2 Tesaloniceni 2:13.

[...] Dumnezeu v-a ales [...] pentru mântuire, prin lucrarea de sfințire a Duhului și prin credința în adevăr. (2 Tesaloniceni 2:13, NTR)

Pe de o parte, el a arătat că mântuirea venea la tesaloniceni „prin lucrarea de sfințire a Duhului.” După cum am văzut în alte lecții, când Hristos S-a înălțat la cer, a avut loc o mare revărsare a Duhului Sfânt în mijlocul poporului lui Dumnezeu. Iar Pavel a arătat că aceasta era o binecuvântare a veacului viitor. De fapt, în Efeseni 1:14, el a numit Duhul sfânt, „arvuna” moștenirii noastre viitoare din mărețul veac viitor. Deci, când a menționat

Duhul la lucru în tesaloniceni, le-a atras atenția la faptul uluitor că au deja parte de o măsură a moștenirii pe care o așteptau cu atâta sete.

Slujirea Duhului este extrem de importantă în perioada în care veacul acesta și veacul viitor se suprapun. Corupția acestui veac al păcatului și al morții caută în permanență să-i distrugă pe credincioși. Dar, ca o mostră a veacului viitor, Duhul ne curăță și ne separă în permanență de corupția lumii.

Pe de altă parte, Pavel a mai arătat și dimensiunea prezentă ale mântuirii menționând, în 2 Tesaloniceni 2:13, că suntem mântuiți „prin credința în adevăr”. Aici a vorbit despre responsabilitatea tuturor credincioșilor de a-și păstra dedicarea față de Dumnezeu și de credința creștină, încurajându-i pe tesaloniceni să întoarcă spatele profețiilor false și să iubească adevărul pe care li l-a transmis el. Credința continuă în adevăr constituia o dimensiune esențială a lucrării mântuitoare prezente a lui Hristos în viața lor.

De-a lungul istoriei Bisericii, au existat grupuri de creștini care, la fel ca tesalonicenii, s-au concentrat așa de mult pe a doua venire a lui Hristos, încât nu și-au mai dat seama care sunt privilegiile și responsabilitățile ce decurg din dimensiunea trecută și prezentă a mântuirii. Cu toate că nu vrem să pierdem niciodată din vedere întoarcerea lui Hristos în slavă, ar trebui să ne aducem întotdeauna aminte cât a făcut deja Dumnezeu pentru noi și să ne dăm seama cât de multe continuă să facă pentru noi.

MORALITATEA

Pavel a contracarat escatologia supraîncălzită din Tesalonic nu doar accentuând aspectele trecute și prezente ale mântuirii, ci și evidențiind traiul creștin etic. Pentru a vedea cum s-a reflectat escatologia sa în învățătura lui etică, vom analiza două subiecte: procesul mântuirii și implicația de a trăi etic. Haideți să vedem mai întâi cum a demonstrat escatologia lui Pavel o înaintare de la dimensiunile trecute și prezente ale mântuirii la binecuvântările viitoare.

Procesul mântuirii

Pavel a revelat o imagine destul de completă a procesului mântuirii, în 2 Tesaloniceni 2:14.

Iată la ce v-a chemat El, prin Evanghelia noastră, ca să căpătați slava Domnului nostru Isus Hristos. (2 Tesaloniceni 2:14)

El a scris că tesalonicenii erau sfințiți și credeau adevărul pentru a putea căpăta „slava Domnului nostru Isus Hristos.” A exprimat o idee similară în rugăciunea din 1 Tesaloniceni 3:13:

[Domnul] să vă întărească inimile în sfințenie, ca să fiți fără pată înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, la venirea Domnului nostru Isus cu toți sfinții Lui! (1 Tesaloniceni 3:13, NTR)

Tesalonicenii tânjeau după întoarcerea lui Hristos cu toți sfinții Săi, iar Pavel a confirmat această dorință. Dar s-a rugat și ca ei să fie întăriți în dedicarea lor zilnică față de Hristos pentru ca, la întoarcerea Lui, tesalonicenii să fie găsiți acceptabili în ochii Săi. Mântuirea viitoare în slavă eternă este scopul sau țelul unui proces. Dumnezeu a rânduit ca experiențele noastre trecute și prezente privind mântuirea să ducă la etapa viitoare a mântuirii. Și, fără etapele trecute și prezente, mântuirea viitoare nu poate fi atinsă.

Implicații etice

Descriind aspectele trecute, prezente și viitoare ale mântuirii, Pavel a indicat că un pas necesar în acest proces este traiul etic în fiecare zi. Pe scurt, a scris că credincioșii declarați care nu trăiesc în neprihănire nu pot încheia procesul, pentru că nici nu l-au început. Insistând în acest punct, Pavel le-a reamintit tesalonicenilor că, deși au dreptate să nădăjduiască în binecuvântările întoarcerii lui Hristos, trebuie să se concentreze și asupra circumstanțelor prezente ale vieții lor, dacă speră să primească acele binecuvântări viitoare.

Putem fi siguri din alte pasaje că Pavel nu credea că e posibil ca adevărații credincioși în Hristos să-și piardă mântuirea. De exemplu, în Filipeni 1:6, i-a asigurat pe filipeni după cum urmează:

[...] acela care a început în voi această bună lucrare o va isprăvi până în ziua lui Isus Hristos. (Filipeni 1:6)

Ascultați, totuși, cum i-a îndemnat Pavel, în 1 Tesaloniceni 5:5-9:

Voi toți sunteți fii ai luminii și fii ai zilei. Noi nu suntem ai nopții, nici ai întunericului. De aceea să nu dormim ca ceilalți, ci să veghem și să fim treji. Căci, cei ce dorm, dorm noaptea; și, cei ce se îmbată, se îmbată noaptea. Dar noi, care suntem fii ai zilei, să fim treji, să ne îmbrăcăm cu platoșa credinței și a dragostei și să avem drept coif nădejdea mântuirii. Fiindcă Dumnezeu nu ne-a rânduit la mânie, ci ca să căpătăm mântuirea, prin Domnul nostru Isus Hristos. (1 Tesaloniceni 5:5-9)

Concepția întreită de bază a lui Pavel despre mântuire apare din nou în pasajul acesta. În trecut, tesalonicenii deveniseră „fii ai luminii și fii ai zilei.” Ei primiseră deja acest statut special în ochii lui Dumnezeu și deveniseră credincioși, iubitori și plini de speranță în mântuire. Întrucât cunoscuseră mântuirea în trecut, Pavel a insistat că au obligația să continue în mântuire și în prezent: „să veghem și să fim treji.” Și, dincolo de asta, a afirmat că motivul pentru care creștinii trebuie să vegheze și să fie treji, să fie fermi în credință, speranță și dragoste este că mântuirea noastră viitoare depinde de asta. Dumnezeu nu ne-a rânduit să avem parte de mânia Lui, ci să primim mântuirea. Dar a rânduit și credincioșia noastră actuală ca mijloc de a căpăta mântuirea viitoare.

În această lumină, Pavel a inclus multe instrucțiuni morale în 1 și 2 Tesaloniceni. De pildă, așa cum am văzut deja în 1 Tesaloniceni 4:3-5:22, el i-a îndemnat: angajați-vă

ca să aveți un câștig, abțineți-vă de la imoralitatea sexuală, iubiți-vă și încurajați-vă unii pe alții, răsplătiți răul cu bunătate și duceți o viață sfântă.

Acestea și alte instrucțiuni specifice pentru tesaloniceni au izvorât din convingerea fermă a lui Pavel că creștinii trăiesc într-o vreme în care mântuirea este deja o realitate prezentă. Escatologia lui a demonstrat o progresie de la dimensiunile trecute și prezente ale mântuirii la binecuvântările viitoare.

POZIȚIA ISTORICĂ

Un al treilea mod în care Pavel a căutat să corecteze escatologia supraîncălzită a tesalonicenilor a fost prin a descrie poziția lor istorică față de evenimentele ce preced întoarcerea lui Hristos. Vă veți aminti că un număr de credincioși din Tesalonic erau bulversați cu privire la evenimentele istorice care trebuiau să însoțească întoarcerea Domnului. Unii fuseseră chiar păcăliți să creadă că Hristos Se întorsese deja și că ei îi rataseră venirea. Alții credeau că, deși Hristos nu venise încă, va sosi cu siguranță în viitorul imediat.

Pavel a răspuns acestor idei greșite amintindu-le că întoarcerea lui Hristos trebuie să fie precedată de câteva evenimente -- și că aceste evenimente încă nu avuseseră loc. Ascultați ce a scris, în 2 Tesaloniceni 2:1-8:

În ce privește venirea Domnului nostru Isus Cristos [...] acea zi nu va veni înainte să vină apostazia și înainte să fie descoperit omul fărădelegii, fiul distrugerii, [...] Căci taina fărădelegii lucrează deja; trebuie doar ca cel care-l împiedică acum să fie dat la o parte. Și atunci va fi descoperit cel fără de lege, pe care Domnul Isus îl va omorî cu suflarea gurii Sale și-l va distruge când Se va arăta la venirea Sa. (2 Tesaloniceni 2:1-8, NTR)

Acest pasaj i-a fascinat pe exegeți încă din zilele de început ale Bisericii și au existat multe păreri diferite despre înțelesul lui. În termeni generali, am putea spune că Pavel i-a învățat pe tesaloniceni că escatologia lor supraîncălzită era greșită, deoarece anumite evenimente trebuiau să aibă loc înainte de întoarcerea lui Hristos în slavă. Potrivit acestui pasaj, cel puțin patru lucruri trebuiau să se întâmple înainte de întoarcerea lui Hristos: taina fărădelegii trebuia să lucreze și să fie împiedicată; trebuia să aibă loc o lepădare de credință sau apostazie; cel care o împiedica trebuia să fie dat la o parte; omul fărădelegii trebuia să fie descoperit.

Exegeții au înțeles aceste patru elemente în multe feluri diferite și nu vom putea stabili totul aici spre satisfacția tuturor. Așa că, în acest punct, vom prezenta doar câteva opinii larg răspândite, care ni se par cele mai convingătoare.

Taina fărădelegii împiedicată

În primul rând, Pavel a declarat că „taina fărădelegii” lucra deja și că era împiedicată. Dar nu a identificat această taină și nici pe cel care o împiedica. Totuși, în 2 Tesaloniceni 2:7-9, a asociat în mod explicit taina cu dușmanul principal al Bisericii,

Satan. Acest lucru ne dă un indiciu că ar putea fi de natură demonică. Gândiți-vă și că Pavel a descris Biserica ca fiind în conflict, în primul rând, cu ființe spirituale și nu cu liderii pământești. Așa cum a scris, în Efeseni 6:12:

Căci noi n-avem de luptat împotriva cărnii și sângelui, ci împotriva căpeteniilor [...] domniilor [...] stăpânitorilor întunericului acestui veac [...] duhurilor răutății care sunt în locurile cerești. (Efeseni 6:12)

Pavel nu a negat că puterile demonice au omologi pământești, cum ar fi guverne și persoane rele care I-au întors spatele lui Hristos. Dar i-a încurajat pe credincioși să gândească, în primul rând, în termeni de activitate demonică și să vadă conflictele pământești ca o extensie a războiului spiritual.

Mai mult decât atât, el a menționat frecvent în epistolele sale detalii ale războiului spiritual care se desfășoară în paralel cu taina și cu cel care o împiedică. De exemplu, în Coloseni 2:15-20 și în Galateni 4:8-9, a dat învățătura că răstignirea lui Hristos a dezarmat demonii care avuseseră putere peste mulți credincioși înainte ca aceștia să vină la credință și că slujba Duhului Sfânt îi eliberase pe credincioși de acești zei falși slăbiți. În esență, aceste forțe demonice erau încă active, dar erau împiedicate de puterea lui Dumnezeu.

Din aceste motive, cel mai potrivit pare a vedea „taina fărădelegii” ca o forță demonică ce exercită putere în locurile cerești, împotrivindu-se lui Dumnezeu, împuternicindu-i pe învățătorii falși și promovând religia falsă. În mod corespunzător, cel care „împiedică” sau „piedica,” va fi, de asemenea, activ, în primul rând, în lumea spirituală, fiind poate un înger sau un grup de îngeri, ori poate chiar Duhul Sfânt.

Lepădarea de credință sau apostazia

În al doilea rând, Pavel i-a asigurat pe tesaloniceni că Hristos nu va reveni până la vremea „lepădării de credință” sau apostaziei/răzvrătirii. Deoarece cel care împiedica era încă activ în momentul scrierii lui Pavel, lepădarea nu avusese încă loc; de aceea, Hristos nu Se întorsese încă. Cel mai potrivit pare a înțelege această „lepădare de credință” sau răzvrătire ca echivalentul a ceea ce Ioan numește „război” pe parcursul Apocalipsei. În Apocalipsa 16:14, este „războiul zilei celei mari a Dumnezeului celui Atotputernic.” În Apocalipsa 19:19, este „război cu Cel ce ședea călare pe cal.” În Apocalipsa 20:8-9, războiul este împotriva „taberei sfinților și cetății preaiubite.” Această răzvrătire constă în comasarea forțelor răului împotriva lui Dumnezeu în Ziua finală a Domnului. Ea nu va avea loc înainte de sfârșitul veacului. Și atunci Hristos îi va nimici complet pe toți cei care s-au ridicat împotriva Lui.

Cel care împiedică e dat la o parte

Dincolo de acestea, Pavel a indicat că lepădarea de credință nu putea avea loc până când cel ce o „împiedică” sau „piedica” nu este dat la o parte din calea tainei fărădelegii. Pentru că tesalonicenii erau conștienți de lucrarea activă și neîntreruptă a celui care împiedică, nu era nevoie să se teamă că rataseră sosirea lui Hristos.

Omul fărădelegii descoperit

În final, Pavel a menționat că Hristos nu Se va întoarce până când omul fărădelegii nu va fi descoperit. Din descrierea lui din 2 Tesaloniceni 2:4-9, omul fărădelegii ar părea a fi un soi de parodie a lui Isus Hristos întrupat. De exemplu, versetul 8 spune că, la fel ca Isus, el va fi „descoperit.” Versetul 6 indică faptul că el va veni „la vremea lui.” Conform versetului 9, „venirea” lui va fi însoțită de „minuni, de semne și puteri.” Iar versetul 4 spune că se va autoproclama divin.

S-au făcut multe sugestii cu privire la identitatea omului fărădelegii. Unii l-au considerat a fi o personalitate politică specifică, cum ar fi împăratul roman Nero Claudius Caesar din secolul întâi. Alții l-au considerat a fi un tip de personalitate politică ce apare în fiecare epocă. De exemplu, deși Nero a fost primul persecutor tiranic al Bisericii, mai târziu a fost urmat de împărați precum Marc Aureliu care nu a fost nicidecum prieten al Bisericii.

Poate că cea mai bună explicație este că omul fărădelegii este o personalitate umană unică, care încă nu a fost descoperită și care va avea influență în ultima generație înainte de întoarcerea lui Hristos, cel pe care Ioan l-a numit „antihrist”, în 1 Ioan 2:18.

Cu toate că savanții nu sunt de aceeași părere în privința înțelesului exact al fiecăruia dintre aceste elemente menționate, putem fi siguri cel puțin de ideea mai amplă pe care a accentuat-o Pavel: unii tesaloniceni merseseră așa de departe în fervoarea lor pentru întoarcerea lui Hristos, încât credeau că Isus Se întorsese deja și că ei nu fuseseră slăviți împreună cu El, așa cum li se făgăduise. Așa că Pavel a reiterat că înainte de A Doua Venire a lui Hristos trebuiau să aibă loc câteva evenimente. Din moment ce ele nu se întâmplaseră, era limpede că Isus nu Se întorsese.

Pavel a arătat că întoarcerea lui Hristos era mai departe decât credeau tesalonicenii ca să le deschidă ochii la însemnătatea vieții lor actuale. Și, din aceleași motive, oricând suntem așa de preocupați de apropierea întoarcerii lui Hristos, încât suntem tentați să neglijăm viața aceasta, trebuie să ne amintim ce important este să ne implicăm în responsabilitățile și luptele vieții din „deja, și nu încă”.

CONCLUZIE

În această lecție, am văzut cum a răspuns Pavel problemelor ivite în biserica din Tesalonic. Am explorat contextul relației sale cu tesalonicenii și am văzut conținutul epistolelor sale către tesaloniceni. În final, am văzut cum a aplicat Pavel chintesența teologiei sale la problemele din Tesalonic, chemându-i pe credincioși să-și răcorească escatologia supraîncălzită și să acorde atenția cuvenită vieții de aici și de acum.

Când reflectăm la răspunsurile date de Pavel tesalonicenilor, vedem cum escatologia sa a rezolvat multe dintre problemele lor practice și cum ne poate îndruma pe noi azi. Mulți creștini de azi încă se concentrează în mod necorespunzător pe întoarcerea lui Hristos, ignorând importanța prezentului. Însă Hristos nu ne-a chemat să ne tratăm responsabilitățile actuale din împărăția Sa ca irelevante, ci a rânduit vremea aceasta ca un timp în care să-I rămânem credincioși, să creștem în sfințenie și să Îi fim martori în lume. Chintesența teologiei lui Pavel ne vorbește azi la fel cum le-a vorbit tesalonicenilor pe

vremea aceea. Ea ne încurajează să rămânem credincioși și sfinți în timp ce așteptăm întoarcerea Domnului nostru și plinătatea veacului viitor.